

Marinela ȚEPUȘ

Giurgiu

Iubirea ca remediu împotriva urii

Sunt teatre, în țară, a căror activitate rămâne cunoscută mai mult pe plan local. Nu c-ar fi un lucru neapărat rău: ele își justifică perfect existența în urbea care le ajută, în definitiv, să existe. E drept că orice artist și-ar dori să aibă numele (re)cunoscut măcar la nivel național. Arta scenică este atât de efemeră, încât succesul imediat rămâne, poate, unica izbândă. O fotografie, o cronică (mai nou – o înregistrare video) nu pot anula spaima de uitare a acelor care nu *sunt* cu adevărat decât sub luminile rampei.

Teatrul din Giurgiu face din când în când efortul de a ajunge în capitală sau de a invita cronicari la sediu. Sunt prezentate, în general, producții decente, unele mai reușite, altele mai puțin, cum, de altfel, se întâmplă și prin alte părți.

Cred că orice director și-ar dori să colaboreze cu regizori de talia lui Tompa Gábor, Alexander Hausvater, Mihai Măniuțiu, Alexandru Dabija, Alexandru Tocilescu, Victor Ioan Frunză, Radu Afrim, Claudiu Goga..., cu scenografi prestigioși

Giulia IONESCU și Cosmin CREȚU.

precum: Adriana Grand, Dragoș Buhagiar, Luana Drăgoiescu, Mihai Mădescu, Ștefan Caragiu..., cu compozitori ca: Iosif Herța, Adrian Enescu, Nicu Alifantis... și cu actori care mai de care.

Din păcate, aceștia trebuie să gestioneze fonduri puține cu maximă eficiență. Dar, uneori, eficiența chiar există. De pildă, la Giurgiu, am văzut un spectacol cu o piesă a regretatului Dumitru Solomon: **Miriam**, în regia lui Mircea Crețu și scenografia Olimpiei Damian. O producție de studio, curată, tulburător de simplă, în care iubirea e mai presus decât falsele ideologii, în care mesajul, ce ar putea lesne deveni didactic, este ingerat firesc, odată cu povestea. Dumitru Solomon a scris un text despre Holocaust către apusul carierei sale. Dar l-a scris în același fel, inconfundabil: cu îngăduință pentru slăbiciunile omeniei, cu toleranță pentru erorile omenirii, cu pudoare și o abia perceptibilă ironie. Auschwitz–Birkenau constituie numai pretextul pentru o lecție despre izbânda iubirii și a prieteniei asupra urii și a morții. Într-un decor minimal, foarte sugestiv, în care sârma ghimpată rămâne elementul esențial, actorii dau chip, cu convingere și emoție, unor personaje generice: Miriam (Evreica), Conrad, Heinrich, Rudi (un singur interpret – damnatul unor ideologii care nu-l reprezintă), Acuzatorul, Avocata, Mama, Tatăl...

Giulia Ionescu (*Miriam*) și Cosmin Crețu (*Conrad, Heinrich, Rudi*), interpreții rolurilor principale, se completează unul pe celălalt, comunică ușor, sunt atenți la nuanțe, izbutind să creeze imaginea unor personaje sensibile, cu slăbiciuni și idealuri. Ei devin, pe parcursul reprezentației, purtătorii gândirii autorului. Cu deosebire, aș sublinia evoluția lui Cosmin Crețu, în cele trei fețe ale aceluiași personaj, pentru că m-a sedus finețea jocului său, micile grimase, privirea sugestivă, tristețea chipului său. (Având loc într-un spațiu mic, fiecare gest poate fi cu atât mai pregnant; și așa a și fost. Din păcate, trebuie să-și mai lucreze vocea. Nu pentru că acum ar fi deranjat în mod deosebit, ci pentru că, într-o sală mai mare, abia de ar fi fost perceptibilă!) Restul distribuției este utilă întregului, fără a se remarca în mod deosebit. Pare că regizorul își consumă întreaga energie și imaginație pentru a-i manevra pe cei doi în ideea mai sus pomenită. Nu este o eroare gravă: spectacolul rezistă, are coerență, are substanță, impresionează.

După reprezentație, la un pahar de vin, ne-am adunat, împreună cu câțiva membri ai comunității evreiești din București, invitați, de asemenea, să ia parte la premieră. Povestea unor supraviețuitori ai lagărului de la Auschwitz–Birkenau a fost de-a dreptul răvășitoare. Pentru mine, cel puțin. Dar în același context cu ceea ce văzusem, mai devreme, pe scenă: Dumitru Solomon crease un text în care nu lipsea speranța, în care nu exista propagandă și nici didacticism (evidente în cele mai multe dintre creațiile care se slujesc de această temă), în care nu ni se vârau degetele în ochi, în care avertismentul că oricând se poate întâmpla la fel dacă nu suntem atenți era spus cu multă subtilitate și înțelegere. Acești supraviețuitori, trecuți de 75 de ani, aveau o noblețe și o luminozitate uluitoare pe chip. Un firesc al discursului, pe care orice scriitor și l-ar dori. Cred că fiecare reprezentație cu *Miriam* ar trebui urmată de o mică întâlnire cu astfel oameni, care au fost nevoiți să lupte pentru fiecare clipă, nerenunțând la speranță, și care ar putea să ne învețe și pe noi să fim mai buni, mai toleranți, mai sensibili la istorie.

Teatrul Valah din Giurgiu – Miriam de Dumitru Solomon. Regia: Mircea Crețu. Scenografia: Olimpia Damian. Ilustrația muzicală: Cosmin Crețu. Imagini filmate: Mihăiță Decu. Cu: Giulia Ionescu, Cosmin Crețu, Livius Rus, Violeta Teașcă, Gabi Munteanu, Anca Alexandra, Toma Vasile, Ion Cojocar, Titi Ștefan, Eugen Stoian, Birkle Victor. Data premierei: 20 ianuarie 2006.